

V.V.V. en TOERISME BRAKEL vzw
 p/a Gemeentehuis
 Marktplein 1 • B-9660 Brakel
 ☎ +32 (0)55 43 17 63 - Fax +32 (0)55 42 62 36
 E-mail: toerisme@brakel.be
www.toerisme-brakel.be

Met medewerking
 gemeentebestuur Brakel

Prijs: € 0,50
 11-2003

HET BRAKELBOS

Drukkerij Vandevelde, Oudenaarde - Foto's: G. Mommie en L. Kesteleyn

Het Brakelbos voorgesteld

LIGGING, RELIËF, HYDROGRAFIE, KLIMAAT

Het Brakelbos situeert zich in het zuidwesten van de gemeente Brakel, in het hartje van de Vlaamse Ardennen, langs de grens met de provincie Henegouwen, op de noordflank van de Mont de Rhode. Het betreft voornamelijk bestanden op basis van beuk, met bijmenging van inlandse eik en zijn begeleiders. De eigenaar is het OCMW Oudenaarde en het technische beheer van het bos is in handen van de Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Bos & Groen, Houtvesterij Gent.

Het reliëf van de streek wordt bepaald door een heuvelrug, die een west-oost oriëntatie heeft in het zuiden van de Vlaamse Ardennen (Muziekberg 147,5m, Pottelberg 157,5m, Mont de Rode 152,5m en de heuvel ter hoogte van de kapel de Crépion 137 m). Deze heuvelrug heeft naar noord en zuid diverse uitlopers. Eén ervan vertrekt aan de Pottelberg in noordoostelijke richting. In de hoek, gevormd door beide ruggen ligt het Brakelbos. Het is tevens gelegen op een steilrand, die de noordelijke helling uitmaakt van de Pottelberg en de Mont de Rhode. Door diverse beken werd deze zone sterk ingesneden, waardoor een complex en sterk geaccidenteerd reliëf ontstaan is. Het reliëf is echter voor het grootste deel bepaald door de tertiaire lagen, die op het einde van het Tertiair sterk onderhevig waren aan erosie. Het reliëf van beide gebieden is vrij sterk geaccidenteerd met steile hellingen tot 25%. De hoogteligging varieert van 70 tot 110 meter voor het Brakelbos. Dit bos behoort zo tot een van de hoogst gelegen gebieden van Vlaanderen.

Hydrografisch behoort het gehele gebied, waarin het bos gelegen is, tot het stroomgebied van de Schelde. Het Brakelbos ontwatert op natuurlijke wijze via de Sassegembeek, waarvan alle bronnen in het Brakelbos gelegen zijn. Deze beek mondt uit in de Brakelse Molenbeek, die op haar beurt uitmondt in de Zwalm. Dit beboste gebied omvat meerdere kwel- en brongebieden.

Klimatologisch kan het beschouwde gebied getypeerd worden als een vochtig gematigd klimaat.

GEOLOGIE EN BODEM

De geologische ondergrond van het gebied wordt bepaald door tertiaire en quartaire lagen. De tertiaire lagen rusten op Mesozoïsche formaties. De tertiaire lagen dateren vooral uit het Mioceen en Eoceen. Op het einde van het Tertiair heeft een sterke erosie plaatsgevonden van de afgezette formaties. Deze erosie heeft voor het grootste deel gezorgd voor het huidige reliëf. Op het reliëf dat op het einde van het Tertiair ontstond is tijdens het Würm een dek afgezet dat hier bestond uit löss, wat aanleiding heeft gegeven tot de leemlaag, die algemeen voorkomt. Bijkomende erosie heeft zeer plaatselijk deze leemlaag verwijderd tijdens het Holoceen.

HET BIOLOGISCHE MILIEU

Flora-inventaris: Algemeen vegetatietype of uitzicht: beukenbos, bijgemengd met Zomereik.

Plantensoorten: beuk, lijsterbes, hulst, kamperfoelie, haagbeuk, wilde hyacint, braam, grote brandnetel, adelaarsvaren, wijfjesvaren, robertskruid, gele dovenetel, grootbloemige muur, éénbloemig parelgras, bosanemoon, veelbloemige salomonszegel, klimop.

Bosanemoon (Anemone Memerosa)

Fauna-inventaris: vos, vink, boomklever, glanskop, grote bonte specht, tijftjaf, zwarte specht, hazelworm.

Bronnen en beekoevers: beuk, gewone es, boskers, zwarte els, Gelderse roos, hangende zegge, slanke zegge, boszegge, dubbelloof, speenkruid, moerasspirea, wijfjesvaren, reuzenpaardenstaart, blauw glidkruid, groot springzaad, braam, kleeftkruid, hondsdraf, veelbloemige salomonszegel, dotterbloem, bittere veldkers, bergereprijs, kleine maagdenpalm, kruipende boterbloem, gele dovennetel, witte klaverzuring, heelkruid, zevenblad, boswederik, groot heksenkruid, paarbladig goudveil, verspreidbladig goudveil, gevlekte aronskelk en vingerhoedskruid.

Fauna-elementen: vlokreeftje, rivierdonderpad, beekprik, beekforel en vuursalamander.

De gemeente Brakel huurt het bos om het ganse jaar door toegankelijk te houden voor het publiek met het oog op vorming en recreatie, dit binnen de voorwaarden van het Bosdecreet.

TOEGANKELIJKHEID

- Het bos is het ganse jaar toegankelijk voor wandelaars. Omwille van specifieke redenen kunnen bepaalde delen tijdelijk of permanent voor het publiek worden gesloten.
- Het gebruik van de boswegen en/of paden is nader geregeld zoals aangegeven op het bosplan. Wegen en/of paden waarvan het gebruik op dit plan niet omschreven is, of die niet op het plan zijn opgenomen zijn alvast niet toegankelijk.
- Er is een speelbos zone voorzien waar bosspelen kunnen worden georganiseerd zonder machtiging.
- De boswegen en -paden zijn niet toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer
- Het is in het Brakelbos verboden:
  - De boswegen en -paden te verlaten
  - Dieren (ook jongen) te vangen, te verplaatsen, te verdelen of uit te zetten,
  - Honden of andere dieren in het bos te brengen,
  - Gemotoriseerde voertuigen te gebruiken,

- Geluidsproducerende toestellen te gebruiken,
- Te kamperen,
- De beplanting (ook paddestoelen) op welke wijze ook te beschadigen of te verwijderen,
- Dieren te verstoren,
- De bodem te vervuilen,
- Afval, van welke aard ook, achter te laten of te storten
- Vuur te maken.

Bron: "Bosbeheerplan Brakelbos, opgemaakt door Dienstencentrum voor Bosbouw".

RECREATIE

- Wandelen op de toegelaten paden
- Fietsen op de toegelaten paden
- Natuurobservatie (fauna, flora)
- Spelen in de speelboszone
- Picknicken

Respecteer de natuur!

Wandelen in het groen paradijs

Beukenbos met wilde hyacint

EEN HISTORISCHE SCHETS

Het Brakelbos is een snipper van het Kolenwoud, dat zich eertijds uitstreckte van zuidwest naar noordoost, ten noorden van de Hene en ten oosten van de Zenne. Prachtig gelegen op flanken van de Pottelberg en van de Modderodde (Mont de Rhode), en een mooi geheel vormend met het bekoorlijke D'Hoppe, is het Brakelbos, naast de talrijke schilderachtige hoeven en verrassende vergezichten, de mooiste parel

De hele heuvelrij die bekend staat als de Vlaamse Ardennen behoort zonder twijfel tot de oudst bewoonde gebieden van ons land. Op de beboste Pottelberg en de Modderodde werden al in de 19de eeuw maar vooral in de 20ste eeuw talrijke prehistorische en historische overblijfselen teruggevonden, zoals silexen voorwerpen van meer dan 10.000 jaar oud, stenen pijlpunten van ongeveer 5.000 jaar voor Christus, grote hoeveelheden gebruiksartikelen in gepolijste silex uit het nieuw steentijdperk (4.000-2000 voor Christus), begraafplaatsen of tumuli uit de bronstijd (laatste eeuw voor Christus), potscherven uit de Gallo-Romeinse periode. Steunend op deze vondsten kunnen we enkele duizenden jaren voorgeschiedenis en geschiedenis reconstrueren. Meer dan 10.000 jaar voor Christus woonden op de beboste toppen van de Pottelberg en de Modderode al groepjes mensen die een primitieve cultuur van jacht en visvangst beoefenden, welke bevolking in de volgende millennia aangroeide en daar relatief grote geconcentreerde nederzettingen vormden. De Keltische Galliërs, die de laatste eeuwen voor Christus onze streken bewoonden en die al het metaal kenden, deden meer aan landbouw en zochten dan ook eerder de vruchtbare vlakten op, zodat de bosrijke Pottelberg en Modderodde minder aantrekkelijk werden als woongebied. Voortaan zouden ze nog lange tijd dienst doen als afgelegen en rustige begraafplaats, niet alleen voor de Kelten maar ook voor de Romeinen. Deze laatsten hadden immers de gewoonte hun doden te begraven, na ze eerst te hebben verast, in grafheuvels of -velden, die steeds werden aangelegd

Boomklever (Sitta europaea)

LIGGING EN TOEGANGSWEGEN VAN HET BRAKELBOS

OOST-VLAANDEREN

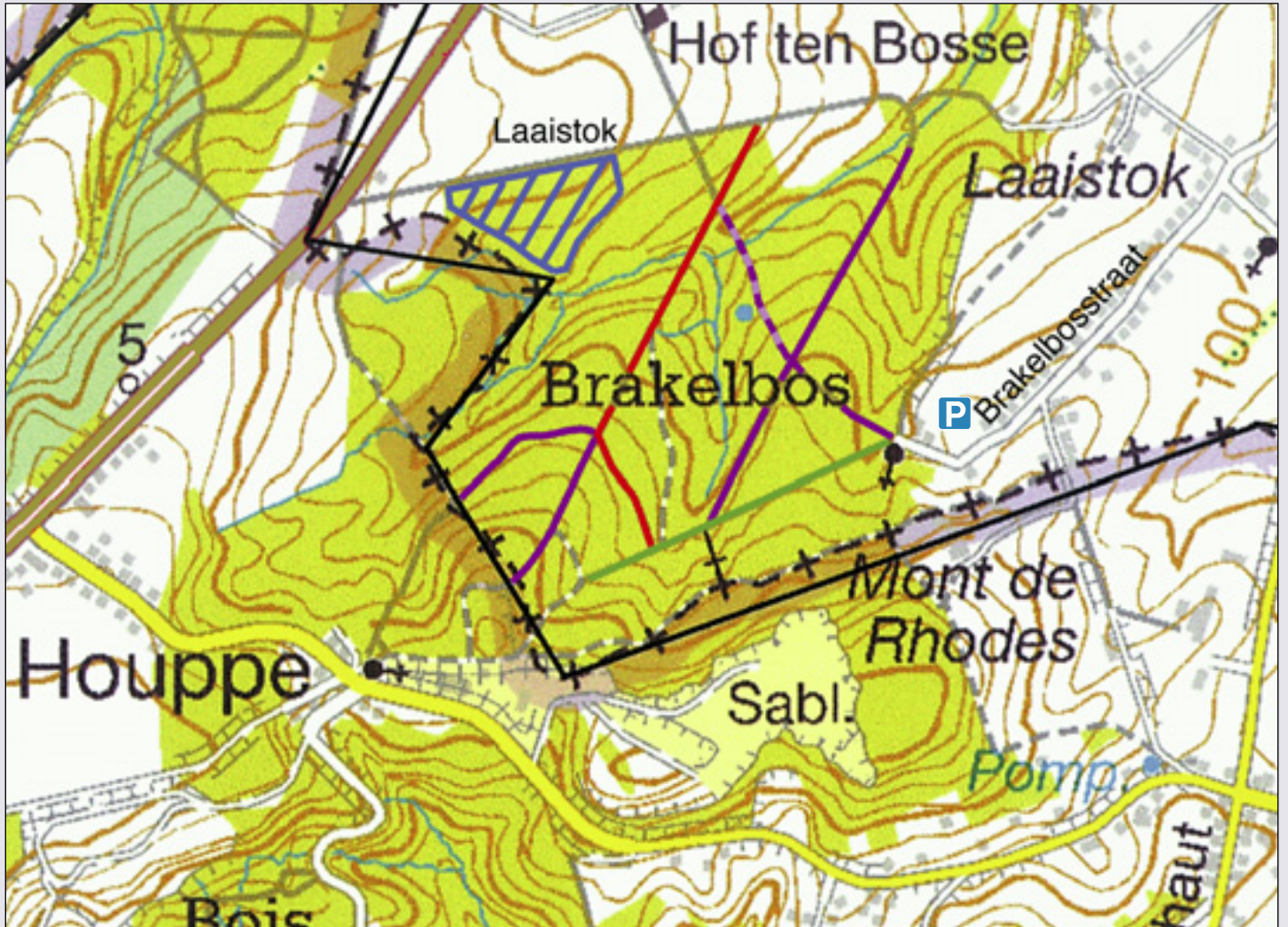
Brakel
Ninove
Brussel ↗

HENEGOUWEN

Provinciegrens

OOST-VLAANDEREN

HENEGOUWEN

- Wandel- en fietsweg
- Wandelweg
- Wandelweg - Bosleerpad
- Buurtweg, toegankelijk voor alle, niet-gemotoriseerd verkeer
- Speelboszone

buiten de wooncentra. In de Romeinse tijd, met zijn enorme economische en culturele opbloei, werd het beboste en verlaten karakter van dit heuvelgebied dan ook niet aangetast, behalve voor de aanleg van wegen. De belangrijkste weg of “strata” van Bavai naar Gent, de latere zgn. Chaussée Brunehaut, werd waarschijnlijk in de tweede helft van de 1ste eeuw na Christus op het lagere gedeelte tussen de Modderodde en het Livierebos en verder onder de huidige naam Leinstraat te Brakel rechtlijnig doorgetrokken, terwijl aan de zuidelijke rand van de Pottelberg zelfs een aftakking of “diverticulum” werd aangelegd in noord-westelijke richting die te Volkegem aansloot op de Romeinse weg Hofstade-Velzeke-Kortrijk. Deze beide wegen zijn aldus zonder twiifel de oudste verbindingswegen tussen het huidige Vlaanderen en Henegouwen.

In de 5de eeuw is het West-Romeinse rijk ingestort door de Germaanse invallen en in de duistere eeuwen die daarop volgden hebben de Romaans en de Germaans sprekende volksgroepen zich geografisch duidelijk van elkaar gescheiden, eerst in een tweetalig overgangsgebied, later volgens een echte taalgrens. Het is volkomen logisch dat die taalgrens gevormd werd door de heuvelkammen met hun bossen: ze waren immers een soort natuurlijke hindernis, een weinig bewoond gebied met aan de noordkant Germaans en aan de zuidkant Romaans sprekende groepen, al heeft de Gentse hoogleraar Prof. Hoebeke aangetoond dat de zuidelijke strook van de Pottelberg en de Modderode tot in de 13de eeuw een tweetalige enclave is geweest.

Vanaf de volle Middeleeuwen is de geschiedenis van de beboste flanken van beide heuvels samengevallen met die van de intussen ontstane heerlijkheden, nl. Opbrakel aan de Vlaamse en Vloesberg aan de Henegouwse zijde. Het eigenlijke Brakelbos met het aangrenzende Bernaetsbos, dat deel uitmaakte van het Hof-ten-Bossche, kwam in het bezit van de Heren van Opbrakel, terwijl het overige en grootste deel eigendom is van de Heren van Vloesberg. Op grafelijk niveau echter werd de afgrenzing van het strategisch belangrijke Lessen-Vloesberg vanaf de 13de eeuw door de graven van Vlaanderen niet aanvaard, zodat deze “Terre de Débats” op het einde van de 13de eeuw en in het begin van de 14de eeuw enkele reële schermutselingen en “grensincidenten” heeft veroorzaakt en later gedurende eeuwen - tot in de 18de eeuw - een juridisch betwist gebied zou blijven. In de praktijk echter hoorde het Vlaamse Opbrakel bij het graaf-

schap Vlaanderen en het Waals sprekende Vloesberg bij het graafschap Henegouwen. Van een herverdeling van de bossen tussen Vloesberg en Opbrakel is er nooit sprake geweest: het zogenaamde Poodsbergbos of Pottelbergbos vormde een strategisch belangrijke genszone.

Dit heuvelachtige en beboste geheel, op de grens van twee graafschappen gelegen en dat door de kroniekschrijvers “woud zonder einde en zonder genade” genoemd werd, heeft waarschijnlijk vaak als schuiloord gediend voor menig misdadiger of banneling. In de 15de eeuw plunderden de “groententers” die zich schuil hielden in deze bossen regelmatig Zuid-Oost-Vlaanderen alsook de streek van Vloesberg-Lessen. In 1735 werd in dezelfde bossen door een gecoördineerde actie van Opbrakel, Vloesberg en Ronse een hele troep zigeuners, “Egyptenaren” genoemd, opgeleid. Sommige leden werden tot de geseling of brandmerking veroordeeld. Zeven vrouwen werden zelfs tot de galg veroordeeld.

Vooraleer de verdere geschiedenis te volgen kan men zich afvragen welk nut deze bossen voor de eigenaars hadden. In de vorige eeuwen had de jacht een grotere economische betekenis dan nu. Zo waren er bvb. door een grafelijke ordonnantie van 1435 voor de bewaking van de Vloesbergse bossen drie grafelijke ambtenaren voorzien, de zgn. sergeanten. Belangrijker was natuurlijk de houtwaarde, hetzij als timmerhout, hetzij als brandhout. Jaarlijks werden op een openbare aanbesteding of “cryee van de passeringhe” een aantal loten hout toegewezen aan de kandidaten met het hoogste bod; hierbij moest de koper steeds onroerende goederen in hypotheek geven voor het geval hij de overeengekomen som niet zou kunnen voldoen. Merken we hierbij nog op dat heel regelmatig inwoners van Opbrakel dergelijke loten hout hebben gekocht en gekapt in de Vloesbergse bossen.

Niettegenstaande hun onbetwistbare economische waarde brachten de bossen voor de eigenaars echter minder op dan landbouwgrond, zodat door een koninklijke ordonnantie van 1672 een belastingvermindering of “remise” van 10% werd toegestaan op een aantal met name genoemde bossen, waaronder de hele zuidwestelijke hoek van Opbrakel. De inwoners van deze heerlijkheid waren echter van oordeel dat dergelijke “remise” ondemocratisch was en dat de rijke

eigenaars zelfs meer belastingen zouden betalen, maar al hun pogingen om een nieuwe en meer democratische belastingsvermindering te bekomen zijn jammerlijk mislukt.

Laten we nu de verdere geschiedenis vanaf de 16de eeuw tot op de huidige dag volgen. Vooreerst moet aangestipt worden dat de beboste oppervlakte in de vorige eeuwen omvangrijker was dan nu en dat er in het zuidwesten van Opbrakel eigenlijk vijf bossen lagen, nl. het Brakelbos, het Bernaertsbos en de veel kleinere Laaistok, Hedeken en Bunderken. Deze vijf bossen paalden weliswaar aan elkaar en vormden daarom één geheel, maar ze behoorden meestal verschillende families toe.

Het Brakelbos, één van de 32 lenen die van het hof van Opbrakel werden gehouden, was in 1571 de eigendom van de bekende Gentse familie van Hembyze. In 1628 werd het verkocht aan de Gentse koopman Jan Melis die er in slaagde dit bosbezit uit te breiden. In 1641 kocht hij van Louis de Landas, heer van Opbrakel circa 3,4 ha of het grootste stuk van de Laaistok, een bos dat ten oosten aan het Brakelbos paalde, terwijl hij verder in 1564 van Anna Catharina de Landas het Bunderken afkocht, een bos van 1,5 ha gelegen tussen de Pottelberg en het Brakelbos. In dat jaar 1654 erfde Pieter Melis de oudste zoon het hele bezit, waartoe ook het Hof-ter-Bruggen hoorde, samen meer dan 86 ha groot.

Het Bernaertsbos, dat met het Hof-ten-Bossche steeds één geheel van ruim 62 ha heeft gevormd, was in 1571 in handen van Joos van Brakel, een afstammeling van het middeleeuwse adellijke geslacht van Brakel. Door het huwelijk van zijn dochter en erfgename Anna van Brakel met Opice Adourne, heer van Poelvoorde, mocht deze familie in de 17de eeuw gedurende een paar generaties de titel van heer van Hof-ten-Bossche of Courtaubois voeren. Ook de overige en kleinere bossen waren toen in handen van adellijke families, aldus was Jan van Herzele, heer van Opbrakel, in 1571 eigenaar van de Laaistok, terwijl het Hedeken eigendom was van de adellijke weeskinderen vanden Heere. In 1652 werd het noordelijke deel van de Laaistok samen met het Hedeken opgekocht door de Gentse dame Quintelijne Matte; het zuidelijke en tevens grootste deel van de Laaistok evenals het Bunderken kwam, zoals gezien, in het bezit van Jan Melis.

Hazelworm (Anguis Fragilis)

Vuursalamander (Salamandra salamandra)

Volgens een zeer gedetailleerd en nauwkeurig kaartboek uit het midden van de 17de eeuw was het Brakelbos een hoogstammig bos met een oppervlakte van 40ha 86a, in het zuidoosten en zuidwesten palend respectievelijk aan de huidige bossen van de Modderodde, het Bunderken en de Pottelberg, in het noorden was het begrensd door de huidige Sassegembeek die de grens vormde met het Bernaertsbos, terwijl het in het noordoosten door de Laaistok en in het zuidoosten door het Hedeken omringd was. Daar het Bernaertsbos, dat zich toen uitstrekte tot ten noorden van het Hof-ten-Bossche en zelfs van de huidige weg Ronse-Ninove, een oppervlakte had van 24 ha 62 a en het Hedeken 2 ha 30 a, de zuidelijke Laaistok 3 ha 99 a, de noordelijke Laaistok 1 ha 99 a en het Bunderken tenslotte 1 ha 48 a groot waren, bereikte de beboste zuidwestelijke hoek van Oprakel toen dus een oppervlakte van 74 ha 47 a.

De verdere geschiedenis van deze bossen is zoals voorheen voornamelijk bepaald geworden door de lokale heren van Oprakel en meer nog door enkele rijke adellijke families, meestal in Gent woonachtig, die in dergelijk bosbezit een veilige geldplaatsing zagen. Meestal werden deze eigendommen verkocht uit noodzaak wanneer één of andere erfgenaam te verkwistend was, te veel schulden maakte, de bezittingen hypothekeerde en uiteindelijk zijn schulden niet meer kon betalen. Het Brakelbos, samen met de zuidelijke Laaistok en het Bunderken, bleef in handen van de familie Melis-van Larebeke totdat in 1685 noodgedwongen de verkoop volgde. De nieuwe eigenaar werd jonker Pieter Frans Maroux, heer van Oprakel, en na hem zijn zoon Frans Robert die, door schulden overlast, in 1739-1740 het Brakelbos en de zuidelijke Laaistok voor 1.200 pond verkocht aan de rijke Gentse burger Antoon Walckiers. Het Hof-ten-Bossche met het Bernaertsbos was in de 17de eeuw door huwelijk in handen gekomen van de adellijke familie Adourne, die vooral in Brugge bekend is, omdat zij daar op eigen kosten de Jerusalemstraat liet bouwen.

Toen Ignatius Adourne echter enorme schulden maakte die hij niet afbetaalde werd hij verplicht door een uitspraak van de Raad van Vlaanderen in 1687 zijn Oprakels bezit te verkopen. Het hele domein werd opgekocht door de voornaamste schuldeiser, ridder Jean-Baptiste d'Haene, een Gentenaar en lid van de Raad van Vlaanderen. Bij zijn dood, amper één jaar later, ging Ten Bossche naar zijn weduwe die kort daarop hertrouwde met ridder Charles François Rijm, baron

van Bellem. Na een ingewikkelde erfeniskwestie waardoor in 1717 het hof in het bezit kwam van Alexander vander Meersche, heer van Bareltonk, en van Louis François, prins van Montmorency, werd uiteindelijk het hof met het Bernaertsbos in 1738 voor 28.000 gulden verkocht aan Antoon Walckiers.

Door de aankoop van het Brakelbos in 1740 bezat deze rijke Gentenaar zowat de hele zuidwestelijke hoek van Opbrakel, op het Hedeken en de noordelijke Laaistok na die intussen door erfenis in het bezit waren gekomen van de Geraardsbergse jurist Christiaan Diu, heer van Blaasveld en advocaat bij de Raad van Vlaanderen. In 1747 hertrouwde de uiteraard welstellende Johanne de Pester, weduwe Walckiers, met de vermogende Gentse ridder Hector Gabriël Falligan. Zijn naam is nu nog bekend in Gent, daar hij in 1754-1755 aan de Kouter het prachtige patriciërshuis, het “Hotel Falligan” liet optrekken, dat nu in handen is van het letterkundige genootschap bekend als “Le Club des Nobles”. Op het einde van het Ancien Regime werd Johan Jozef Walckiers, een zoon uit het eerste huwelijk van Johanna Agnes de Pester, de laatste eigenaar voor de Franse revolutie van deze bossen, terwijl de noordelijke Laaistok in 1778 werd opgekocht door meester Judocus Meert van Geraardsbergen, advocaat bij de Raad van Vlaanderen, en het Hedeken in het bezit bleef van de erfgenamen van Christiaan Diu.

Onder de Franse bezetting zijn te Opbrakel alle grote eigendommen, zowel hoeven als bossen in handen gekomen van andere rijke Gentse burgerfamilies. Ten laatste in 1805 wist de Gentenaar Thadée van Sassegem, later ook heer van Maarke, de hele zuidwestelijke hoek van Opbrakel te verwerven, nl. het Hof-ten-Bossche met het Bernaertsbos, het Brakelbos met de zuidelijke Laaistok en het Hedeken. Het Bunderken dat tijdens het Ancien Regime van de heer van Opbrakel was gebleven, werd in 1808 samen met al diens bezittingen, waaronder praktisch de gehele dorpskom afgekocht door Josse en Marie Maes, eveneens te Gent woonachtig. Belangrijker echter i.v.m. de geschiedenis van de bossen is het feit dat op het einde van de 18de eeuw en

in het begin van de 19de eeuw de beboste oppervlakte door rooiing drastisch is ingekrompen. Het Hedeken werd volledig in cultuur gebracht en er werden een paar huizen gebouwd waarvan één op de plaats waar later de bekende afspanning “de Sergeant” zou staan. Van het Brakelbos en van de zuidelijke Laaistok (nl. het hoogst gelegen deel) werd telkens 2 ha 76 a ontbost en van het Bernaertsbos werd de meest noordrijke rand, ruim 6,5 ha in akkerland herschapen. In totaal werd in die periode 18-19 ha gerooid en slonk het beboste gebied in deze zuidwestelijke hoek van Opbrakel bijgevolg tot ongeveer 60 ha.

De Gentse rentenier Thadée van Saceghem, die in de Drabstraat de prachtige herenwoning “Hotel van Saceghem” (thans Kunstacademie) bewoonde en aan wie de Sassegembeek haar naam ontleend heeft, is tot aan zijn dood in 1856 eigenaar gebleven van de 120 ha landerijen en bossen. In 1827 kreeg hij voor de bewaking van zijn bossen van baron de Steenhault, Administrateur der Domeinen, water en Bossen, te Gent, de toelating twee opzichters aan te stellen, nl. Johan Baptist en Livinus De Lange, die met hun ouders hun intrek namen in een woning op het Hedeken vlak bij het Brakelbos. Eveneens in de eerste helft van de vorige eeuw werd door de nieuwe kadastrale herindeling de eeuwenoude indeling van de bossen in Brakelbos, Bernaertsbos en wat overgebleven was van de zuidelijke Laaistok opgeheven en werd het gehele complex verenigd onder de naam Brakelbos dat nu door liep ten noorden van de Sassegembeek.

In 1855 werd het gehele domein van van Sassegem opgekocht door Jan-Baptiste Rombaut, notaris te Nederbrakel, die het na zijn dood in 1873 overliet aan zijn weduwe Celine Roosens die al in 1860 eigenaar was geworden van de noordelijke Laaistok. In 1874 werd het boswachtershuis op het Hedeken afgebroken en op dezelfde schilderachtige plaats aan het einde van de Brakelbosstraat werd een ruime woonst opgetrokken waarin een afspanning werd opgehouden onder de betekenisvolle naam “A la Chasse Royale. Au Sergeant”, die tot kort voor de tweede wereldoorlog druk bezocht zou worden door wandelaars en natuurminnaars (zoals bv. Omer Wattez) evenals door de Gentse grootgrondbezitters.

Na het overlijden van de weduwe Rombaut in 1885 werd haar indrukwekkende bezit, bijna 137 ha groot, verdeeld

onder haar erfgenamen, nl. Hyacinte Bernaeyge-Rombaut van Nederbrakel, de weduwe Ernest Allard-Rombaut van Brussel, notaris Arthur Rombaut van Gent en ir. Eugene Rombaut van Elsene. In het kader van een verdere uitbreiding van het Hof-ten-Bossche in de 20ste eeuw werden voor 1920 ruim 4 ha van het Brakelbos juist ten westen van dit hof en tussen de twee oorlogen de Hondsbroek van 2,6 ha - de laag gelegen en moerassige strook tussen het hof en de weg naar Ronse - gerooid. Hierdoor verdwenen de laatste restanten van de beboste zuidwestelijke hoek van Opbrakel ten noorden van de huidige Laaistokstraat.

Na verdere erfenissen en verkopen werd in 1925 het Hedeken met de woning erop, de zuidelijke Laaistok en het grootste stuk van de noordelijke Laaistok, of dus praktisch de gehele oostelijke rand van het Brakelbos, opgekocht door de familie De Lange, die er nu nog de eigenaar van is. De Parijse immobiliënmaatschappij Bernheim, die in 1924 ruim 28 ha van het Brakelbos had gekocht, deed het vier jaar later weer van de hand ten voordele van het OCMW van Oudenaarde die er uiteindelijk in 1951 zou slagen de andere 25 ha af te kopen van Eduard Dupuis-Van den Maele, nijveraar van Ollignies, en aldus het gehele Brakelbos van 52 ha herenigde.

Het Brakelbos, dat tijdens de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers werd gerooid, is nu een indrukwekkend majestatisch beukenbos, dat op zijn mooist is in het voorjaar, wanneer de boshyacint - het blauwe kousje - massaal in bloei staat en een schitterend blauw tapijt vormt. Dit Brakelbos werd in 1976 voor het publiek opengesteld, doordat de gemeente Brakel huurder van het bos werd.

*Bron:
Brakel in de Vlaamse Ardennen,
"Het Brakelbos".
Sport en Groen Opbrakel, 1974.
Herwerkte tekst van Sylvain De Lange.*